

Universitat de Girona

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Diplomatura de Ciències Empresariales

Curs 1997-98

1r quadrimestre

Assignatura troncal

6 crèdits

Departament d'Economia

Campus de Montilivi

17071 Girona

Fax 34 (9) 72 41 8

PROGRAMA D'ECONOMIA ESPANYOLA I MUNDIAL

Professor/a: Joan Solé

Objectius: L'objectiu del present programa és aportar a l'estudiant els coneixements necessaris per:

- Conèixer els trets del passat que fan que l'economia espanyola avui sigui el que observem.
- Comprendre el funcionament de l'economia espanyola en el moment actual
- Entendre les seves interrelacions i dependències amb les economies de la resta del món.

Programa teòric:

Part I: INTRODUCCIÓ

Lliçó 1: El procés de globalització de l'economia mundial

1. Economia internacional.
  - 1.1. Característiques generals de l'economia mundial
  - 1.2. La pèrdua de poder dels Estats
  - 1.3. El paper de les organitzacions econòmiques mundials i regionals en aquest procés
  - 1.4. Les polítiques econòmiques dels anys 80 i el triomf del neoliberalisme.
  - 1.5. L'evolució de l'economia mundial a la dècada dels 90
  - 1.6. Processos d'integració econòmica: NAFTA, UE, CEI...
2. La Unió Europea
  - 2.1. Cronologia de les Comunitats Europees
  - 2.2. Principals institucions comunitàries
  - 2.3. El Tratat de Maastricht: antecedents i repercussions en la política econòmica
  - 2.4. Costos i beneficis de la UEM

Lliçó 2: L'economia espanyola i la seva situació en el món

1. Territori i recursos físics i humans: La infraestructura de l'economia espanyola
2. El medi ambient. Utilització dels recursos energètics i naturals a Espanya. Tractament de residus.
3. Població: estructura, creixement, població activa, ocupada i aturada, estructura ocupacional.

Lliçó 3: El procés de desenvolupament recent de l'economia espanyola

1. Traducció econòmica de la Transició política espanyola
2. Les polítiques davant la crisi: etapes i instruments. Els Pactes de la Moncloa
3. La política econòmica d'ajustament dels primers 80
4. L'etapa de recuperació (1986-90)
5. L'evolució dels noranta
6. Les transformacions estructurals de l'economia espanyola

Part II: EL MARC INSTITUCIONAL

Lliçó 4: Marc social i mercat de treball

1. Funcionament del mercat de treball i causes de l'atur
2. Les polítiques d'ocupació comunitàries?
3. Ocupació i atur a Espanya
4. Les relacions laborals a l'estat espanyol

Lliçó 5: El sistema financer

1. El sistema financer: funcions, tipologia i intermediaris
2. La política monetària de la Unió Europea: cap a una moneda única?
3. Estructura institucional: entitats de crèdit privades, el crèdit oficial i el Banc d'Espanya
4. El sistema financer espanyol i el procés d'integració en la UE
5. Mercats de capitals

Lliçó 6: El sector públic

1. Unió Europea: estructura institucional i polítiques
  - 1.1. Estructura institucional
  - 1.2. Polítiques comunitàries
2. Estat espanyol: estructura institucional i polítiques
  - 2.1. Estructura institucional del sector públic espanyol
  - 2.2. La grandària del sector públic espanyol
  - 2.3. L'estat de les autonomies i el finançament autonòmic
  - 2.4. Relacions fiscals entre els diferents nivells d'AAPP
  - 2.5. L'empresa pública espanyola

Lliçó 7: Desequilibris regionals i política regional

1. Desenvolupament econòmic i desequilibris regionals. Las regions de tradició industrial en declivi
2. La Política Regional (PRC): origen, importància i OBJECTIUSs. Un balanç de la seva aplicació i reformes. El Tractat de Maastricht i la PRC
3. L'economia regional espanyola en el marc de la CEE
4. Orientació regional de la inversió i perfil conjuntural de les CC.AA.: els nous eixos d'expansió econòmica
5. La política regional. Fons Europeus i programes de desenvolupament regional. El Fons de Compensació Interterritorial espanyol.

Lliçó 8: Les relacions econòmiques internacionals

1. Introducció: la balança de pagaments
2. Indicadors de protecció i especialització comercial. La política comercial
3. Fluxes de comerç entre grans blocs comercials
4. Fluxes de comerç entre països comunitaris
5. El sector exterior espanyol abans de la integració a la CEE
6. Efectes de la integració en la Comunitat Europea sobre el sector exterior espanyol
7. Moviments internacionals de capitals

Part III: ESTUDI DE SECTORS

Lliçó 9: El sector primari

1. El sector primari: agricultura, ramaderia i pesca
2. Evolució i importància de l'agricultura, ramaderia i pesca mundials
3. La Unió Europea i la Política Agrícola Comunitària. (PAC). origen, importància i objectius. Un balanç de la seva aplicació. Reformes
4. L'agricultura espanyola en la CEE. Conseqüències de l'adopció de la PAC i de les seves reformes
5. El sector agrícola espanyol dels 90s: característiques, factors de producció, producció, productivitat i ocupació

Lliçó 10: El sector industrial i energètic

1. Indústria i energia: conceptes complementaris
2. Evolució de la indústria a l'estat espanyol
3. La indústria espanyola en el moment de l'entrada a la CEE
4. La indústria espanyola dins la CEE-UE

Lliçó 11: El sector serveis: una visió de conjunt. El sector turístic

1. El sector serveis. Evolució històrica, concepte i classificacions dels serveis
2. Anàlisi general i problemàtica general del sector serveis
3. El sector turístic: el cas de les comarques gironines

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

Assignatura de 6 crèdits dividits en: 4 crèdits teòrics i 2 crèdits pràctics. S'impartirà durant el primer quadrimestre del curs: 3 hores de teoria i 1 hora de pràctiques. En aquesta última els alumnes es dividiran en dos grups quinzenalment a partir de la tercera setmana del quadrimestre.

Sistema d'avaluació: Prova escrita i exercicis pràctics.

Bibliografia bàsica:

Es recomanen els següents llibres com a base per a preparar cadascuna de les parts del temari (deixant de banda les bibliografies específiques de cada tema, que acompanyen les publicacions).

GARCÍA DELGADO, J. L. (1993), *Lecciones de economía española*. Civitas, Madrid. 2ª edició, 1995.

REQUEIJO, J. (1995), *Economía mundial*. McGraw-Hill, Madrid.

Bibliografia complementària:

BBV-GENERALITAT DE CATALUNYA (1994), *L'economia catalana davant del canvi de segle*. BBV-Generalitat de Catalunya, Barcelona.

ETXEZARRETA, M. (1991), *La reestructuración del capitalismo en España: 1970-1990*. Icaria-Fuhem, Barcelona.

GARCIA DELGADO, J.L. (Dir) (1988/1993), *España, Economía*. Espasa-Calpe, Madrid, 6a edició augmentada i actualitzada.

JORDAN, J.M. (1994), *Economía de la Unión Europea*. Civitas, Madrid.

TAMAMES, R. (1960/1992), *Estructura Económica de España*. Alianza Universidad Textos, Madrid, 22a edició.

Revistes:

- Boletín Económico de Información Comercial Española (ICE)
- Economía Industrial
- Economistas
- El Trimestre Económico
- Études Economiques OCDE
- Hacienda Pública Española
- Información Comercial Española
- Informe del Banco de España Informe Mensual "La Caixa"
- Moneda y Crédito
- Papeles de Economía Española
- Pensamiento Iberoamericano
- Revista Econòmica de Banca Catalana
- Revista Econòmica de Catalunya
- Situación

WEB's

Via internet hi ha informació disponible de nombroses organitzacions internacionals, revistes i diaris. Alguns exemples:

- Banc Mundial (<http://www.worldbank.org>),
- Unió Europea (<http://www.echo.lu>),
- Organització Mundial de Comerç (<http://www.unicc.org/wto>),
- Unió Europea (<http://europa.eu.int>),
- Financial Times (<http://www.ft.com>),
- The Economist (<http://www.economist.com>),
- Estadísticas españolas (<http://www.festadisticas.fguam.es>),

Com a font bibliogràfica complementària es pot consultar la base de dades Econ-Lit.